
KULTŪRAS NORIŠU PIEDĀVĀJUMA IZLASE 2023. gada JŪNIJS

GAIDOT XXVII VISPĀRĒJOS LATVIEŠU DZIESMU UN XVII DEJU SVĒTKUS

MŪZIKA

Koru lielkoncerts “Tīrums. Dziesmas ceļš”

Piedāvā: Latvijas Nacionālais kultūras centrs

Norises laiks: Ģenerālmēģinājums 5. jūlijā, koncerts 6. jūlijā; klātienes norise

Mērķauditorija: Ikviens interesents

Plašāk: <https://www.dziesmusvetki.lv/lv/programma/svetku-nedela/koru-lielkoncerts-tirums-dziesmas-cels/>

Dziesmusvētku tradīcijas 150-gadē Mežaparka Sidraba birzī notiks koru mūzikas lielkoncerts, izceļot tautas dziesmu kā kora dziedāšanas sākotni. Kopkoris izpildīs tautasdziesmu apdares un tautas dziesmu iedvesmotas oriģinālkompozīcijas, bet kopkora skanējumā būtiska loma būs *a cappella* dziedāšanai.

Lielkoncerta programmā iekļauts gan iepriekšējo Dziesmusvētku mantojums, gan skaņdarbi, kas mākslinieciski spilgti izsaka latvisko identitāti, tautas brīvību, cieņu pret senču mantojumu, garīgā tīrums meklējumus un nākamības atklāsmes.

TEĀTRIS

Izrāde “Dziesmu svētki”

Piedāvā: SIA “Liepājas teātris”

Norises laiks: Pēc iepriekš izsludināta grafika; klātienes norise

Kontaktinformācija: Anna Kalita, e-pasts: anna.kalita@liepajasteatris.lv, tel. nr.: 26788690

Mērķauditorija: 8.–12. klase

Plašāk: <https://liepajasteatris.lv/izrade/dziesmu-svetki/>

Dziesmu svētku laikā tūkstošiem cilvēku spēj vienoties dziesmās un dejās, kas aizkustina citu tūkstošu sirdis. Šajā stāstā satiekas tikai deviņi mūsu līdzcilvēki, un tomēr – viedokļi par to, kas un kāpēc notiek Dziesmu un deju svētkos, var novest kā līdz smiekliem, tā asarām un cerams – ne līdz kam traģiskākam.

Un lai arī šajā izrādē tiks runāts par Dziesmu svētkiem, jautājums beigu beigās ir par mums pašiem – kā saglabāt savu balsi pēc lielās dziedāšanas un kā šajos sajukušajos laikos vienoties ne tikai dziesmā, bet arī sarunā. Vai tiešām, lai patiesi sarunātos, mums vienmēr vajag īpašu iemeslu?

VIZUĀLĀ MĀKSLA

Ārtelpas izstāde “Zeme, kas dzied. Ceļā uz filmu”

Piedāvā: Biedrība “Nameyse” sadarbībā ar SIA “Linstow Baltic” un tirdzniecības centru “Origo”

Norises laiks: Visas vasaras garumā; klātienes norise

Mērķauditorija: Ikviens interesents

Plašāk: <https://www.lnkc.gov.lv/lv/jaunums/laukuma-pie-tc-origo-atklas-artelpas-izstadi-zeme-kas-dzied-cela-uz-filmu>

Izstāde vēstīs par topošās vēsturiskās spēlfilmas “Zeme, kas dzied” filmēšanas procesu un pirmo latviešu dziedāšanas svētku vēsturi. Tajā apkopota informācija par vēsturiskām personībām un notikumiem, kuriem esam pateicīgi par 1873. gadā iedibināto Dziesmusvētku tradīciju un tā ilustrēta vēsturisko notikumu hronoloģija un skaidro iemeslus, kāpēc Latgales kori nepiedalījās pirmajos dziedāšanas svētkos. Tajā iekļauta informācija arī par tiem Rīgas Latviešu biedrības vīriem, kuri bija galvenie pirmo svētku organizētāji, kā arī latviešu sieviešu loma 19. gadsimtā kontekstā ar šī notikuma norisi. Tāpat būs apskatāmi foto un kadrējumi no filmas tapšanas.

KINO

Dokumentālā filma “Dziesmuvara”

Piedāvā: Filmu studija “Terra Europa”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma skolās; gan klātienes, gan digitāla norise

Kontaktinformācija: Aicinām sazināties ar katru piedāvātāju individuāli

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Līdz ar pirmo vidzemnieku dziedāšanas dienu Dikļos 1864. gadā un 1873. gada Pirmajiem Vispārējiem latviešu dziedāšanas svētkiem Rīgā, Dziesmu svētki kļuvuši par neatņemamu latviskās identitātes sastāvdaļu. Filmā atainoti centieni Dziesmu svētkus pakļaut dažādiem ideoloģiskiem mērķiem un tautas attapība to nepieļaut. Dziesmuvara tautai devusi spēku izcīnīt neatkarīgu valsti, izturēt karos, pretoties pārtautošanai. Dziesmu svētkos nostiprinājies mūsu garaspēka karaspēks, kas Trešajā atmodā izrādījies stiprāks pat par padomju okupantu bruņotiem spēkiem.

Spēlfilma “Zeme, kas dzied”

Piedāvā: Filmu studija “K FILMS”

Norises laiks: Kinoteātros un pie filmu izplatītājiem no 2023. gada 11. novembra; gan klātienēs, gan digitāla norise

Kontaktinformācija: Aicinām sazināties ar katru piedāvātāju individuāli

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: <https://www.zemekasdziej.lv/lv>

Filmas pamatā ir vēsturisks stāsts par pirmo latviešu Dziesmu svētku tapšanu 1873. gadā. Tas bija laiks, kad sākās cīņa arī par sieviešu pašnoteikšanos, tāpēc paralēli vēsturiskajai sižeta līnijai filmu caurvij stāsts par jaunu un izglītotu meiteni Annu, kura vēlas dziedāt korī. Lai arī toreiz tā bija galvenokārt vīriešu nodarbošanās un Vidzemes ciematiņā, kurā Anna uzturas, ir tikai vīru koris, meitene ir apņēmības pilna pārvarēt visus šķēršļus un kopā ar citiem tautiešiem dodas uz Rīgu, lai piedalītos pirmajos Dziedāšanas svētkos. Viņa pārstāv tos dalībniekus, kuriem, pārzinot repertuāru, bija atļauts piedalīties kopkorī bez sava kolektīva.

LMT oriģinālseriāls “Kolektīvs”

Piedāvā: Filmu studija “fon Films”

Norises laiks: Kinoteātros no 2023. gada 1. jūnija; gan klātienēs, gan digitāla norise

Kontaktinformācija: Aicinām sazināties ar katru piedāvātāju individuāli

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: <https://www.splendidpalace.lv/lv/splendid-garden-kino/kolektivs-1228>

“Kolektīvs” ir dramēdijas žanra antoloģija no četrām epizodēm, kuras stāsta par Dziesmu un Deju svētku kustības cilvēcīgo daļu. Scenārijs balstīts patiesos notikumos, jo reālā dzīvē ir krāšņāka par jebkuru kino scenāriju. Katrai sērijai ir viens centrālais notikums jeb stāsts, kā arī viens vai vairāki galvenie varoņi, kuri sērijas laikā kaut ko saprot vai – tieši otrādi – beigās vairs nesaprot neko. Katra sērija ir pašpietiekama un to var skatīties neatkarīgi no citām sērijām. Katru sēriju veido cits režisors ar savu, neatkārtojamu rokrakstu

MATERIĀLAIS UN NEMATERIĀLAIS KULTŪRAS MANTOJUMS

Dziesmu un Deju svētku tradīcijai veltītā pastāvīgā ekspozīcija “Dziesmusvētku telpa”

Piedāvā: Rakstniecības un mūzikas muzejs

Norises laiks: No 1. jūnija Mežaparka Lielajā estrādē “Sidraba birzs”, Ostas prospekts 11, Rīga; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Ilona Matvejeva, e-pasts: ilona.matvejeva@rmm.lv, tel. nr.: 29472517

Mērķauditorija: Ikviens interesents

Plašāk: <https://rmm.lv/atklata-rakstniecibas-un-muzikas-muzeja-ekspozicija-dziesmusvetku-telpa/>

Atzīmējot Pirmo vispārīgo latviešu dziedāšanas svētku 150-gadi, Rakstniecības un mūzikas muzejs piedāvā apmeklētājiem unikālu – pirmo un lielāko latviešu dziesmusvētku tradīcijai veltītu pastāvīgo ekspozīciju – “Dziesmusvētku telpa”, kura veidota divos stāvos, kas saturiski un funkcionāli viens otru papildina. Ekspozīcijas mugurkauls ir Vispārējie latviešu dziesmu un deju svētki. Savukārt daudzajos ekspozīcijas stāstos par dalībniekiem, personībām un notikumiem cauri vijas gan Skolu jaunatnes, Gaudeamus un Ziemeļvalstu, gan ārpus Latvijas un novadu svētki, kas ir neatņemama dziesmu un deju svētku tradīcijas daļa. Ekspozīcijas saturu papildina arī interaktīva dārgumu siena “Laika upe”, kurā saplūst saredzamas un saklausāmas sejas, balsis, stāsti, sataustāmi artefakti – prievītes, saktas, jostas, liecinot, ka Dziesmu un deju svētki nav tikai grandiozs notikums reizi piecos gados, bet nebeidzams plūdums – process ar kopienu veidošanos, kopā sanākšanu, kopdziedāšanu un sadejošanu, orķestra un kokļu ansambļu mēģinājumiem, folkloras, amatniecības, teātra un citām cilvēka radošā gara izpausmēm, kas tiecas uz nācijas identitātes stiprināšanu un bagātināšanu, un 150 gadu tradīcijas tālāk nodošanu no paaudzes paaudzē. Savukārt instalācija “Lielākais koris pasaulē” ir centrālais piedzīvojums – emocionāli filozofisks stāsts par nepārtraukto dziesmusvētku tapšanas procesu un gatavošanos svētkiem.

Izstāde “Uzvilkt Latviju. Latvieša tautastērps pasaulē”

Piedāvā: Muzejs un pētniecības centrs “Latvieši pasaulē”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma līdz 31. maijam; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Danute Grīnfelde, e-pasts: danute.grinfelde@lapamuzejs.lv, tel. nr.: 29184594

Mērķauditorija: Ikviens interesents

Plašāk: <https://www.dziesmusvetki.lv/lv/programma/pirms-svetkiem/izstade-uzvilkt-latviju-latviesa-tautasterps-pasaule/>

Izstāde ir stāsts par tautastērpu kā spilgtu latviskās piederības zīmi, kurā emocionālais un sociālais aspekts dominē pār etnogrāfisko. Izstādē 40 ārzemju latviešu tautastērpi stāsta to valkātāju un darinātāju stāstus, eksponētie priekšmeti un fotogrāfijas atklāj gan tautastērpa simbolisko un emocionālo nozīmi, gan arī tā valkāšanas un gatavošanas vēsturi – dzīvi bēgļu nometnēs, vēlāk trimdas latviešu kopienās, arī mūsdienu izceļotāju centros. Iepazīstinot ar ārzemju latviešu pieredzi, izstāde paver plašāku skatu uz tautastērpu darināšanas iespējām, veidiem un izdomu.

Izstādi papildinās sarīkojumu programma: pētnieku lekcijas, tikšanās ar tautastērpu darinātājiem un valkātājiem, kuratoru vadītas ekskursijas. Izstādē būs pieejamas nodarbes pirmsskolas vecuma bērniem.

Izstāde “Vainagošanās”

Piedāvā: Latvijas Nacionālais vēstures muzejs

Norises laiks: No 20. jūnija; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Muzeja administrācija, e-pasts: info@lnvm.lv, tel. nr. 67221357

Mērķauditorija: Ikviens interesents

Plašāk: <http://lnvm.lv/?p=21824>

Izstādes uzmanības centrā būs viena no krāšņākajām Latvijas sievietes apģērba sastāvdaļām – vainags. Plašākā šo priekšmetu kolekcija glabājas tieši Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā, pateicoties izvērstajiem arheoloģiskajiem pētījumiem un mērķtiecīgam etnogrāfisko ekspedīciju darbam 19. gadsimta otrajā pusē un 20. gadsimta 20.–40. gados.

Izstādē vainags pirmoreiz tiks rādīts kā atsevišķs fenomens, apzināti nošķirot to no apģērba, lai visu uzmanību pievērstu tikai šim dziļi simboliskajam priekšmetam. Kopumā izstādē būs apskatāmi ap 170 oriģināli vainagi vai to fragmenti un vairākas rekonstrukcijas, aptverot laika posmu no pašiem senākajiem atradumiem.

Lai rosinātu skatītājus aizdomāties par vainaga būtības izpausmēm un izceltu tā dažādās simboliskās un metaforiskās nozīmes, izstādi papildinās virkne radošu jaundarbu, kas tapuši sadarbībā ar Latvijas Mākslas akadēmijas pasniedzējiem un studentiem.

Citi noderīgi resursi

Iepazīstot muzeju nozari plašāk, aicinām ielūkoties vairākos informatīvos materiālos:

- XXVII Vispārējo latviešu Dziesmu un XVII Deju svētku [programma un cita noderīga informācija](#).
- Latvijas Nacionālās enciklopēdijas šķirklis [“Vispārējie latviešu dziesmu un deju svētki”](#).
- [XXVII Vispārējo latviešu Dziesmu un XVII Deju svētku Facebook lapa](#).
- Rakstniecības un mūzikas muzeja [ekspozīcijas “Dziesmusvētku telpa” Facebook lapa](#).
- Latvijas Kultūras kanona vērtība [“Dziesmu svētki”](#).
- [Dziesmu un deju svētku krātuve](#).

* * *

Atgādnēs praktiskai lietošanai:

- Visplašākā informācija par programmā rekomendētajām kultūras norisēm atrodama, [Latvijas Nacionālā kultūras centra mājaslapā esošajā tabulā](#), atsevišķi izdalot digitālās un klātienēs norises.
- **Valsts kultūras iestāžu** (tas ir, valsts kapitālsabiedrību teātru, koncertiestāžu, muzeju u. c.) piedāvājums var tikt izmantots programmas saturā arī tad, ja norise/-s nav specifiski norādītas apkopojuma tabulā.
- Kultūras norises, kas nav pieejamas regulāri un ilgstoši (piemēram, izstādes vai īpaši koncerti, kas notiek tikai vienu reizi), piedāvājuma tabulā netiek iekļautas.
- Pedagogi lemj par katras konkrētās norises atbilstību noteiktai vecumgrupai un sasaisti ar mācību un audzināšanas darbu.
- Aktuālāko norišu izlases atrodamas ikmēneša jaunumu lapās, kas pieejamas mājaslapā <https://www.lnkc.gov.lv/lv/programmas-latvijas-skolas-soma-kulturas-norisu-izlases>.
- Jaunas un lietotāju iecienītas norises atrodamas programmas “Latvijas skolas soma” mājaslapas sadaļā “Skolu pieredze un aktualitātes”: www.latvijasskolassoma.lv.
- Pašas jaunākās ziņas, foto un videomateriāli atrodami programmas “Latvijas skolas soma” sociālo tīklu kontos “Facebook” <https://www.facebook.com/latvijasskolassoma>, “Instagram” <https://www.instagram.com/latvijasskolassoma/> un “Twitter” https://twitter.com/LV_skolas_soma. Tur iespējams pievienot savu vērtējumu komentāru sadaļā zem norises ieraksta, vai daloties ar kādu ierakstu, kā arī sasaistīt atsevišķas skolas vai novada publiskoto informāciju ar kopējo krājumu.

Par norisēm, kas nav atrodamas nevienā no šiem resursiem, jāpārlicinās, vai tās atbilst programmas mērķim, sazinoties ar programmas “Latvijas skolas soma” komandu, rakstot uz e-pastu: pasts@latvijasskolassoma.lv.

www.latvijasskolassoma.lv #LatvijasSkolasSoma
